

FØRSTE AFSNIT
UNIVERSITETET OG KOMMUNITETET

I. BESTYRELSE

a. Beretning for året 1945-46.

Den akademiske lærerforsamling har i 1945-46 holdt eet møde, nemlig den 25. oktober 1945 med følgende dagsorden: 1) Meddelelser fra rektor, 2) Valg af universitetets prorektor for universitetsåret 1945-46, 3) Valg af 2 medlemmer til Konsistorium for tiden indtil universitetets årsfest 1948 i stedet for professorerne, dr. phil. L. L. Hammerich og dr. phil. O. E. Ravn, som havde ønsket at udtræde, 4) Valg af lærerforsamlingens protokolfører for universitetsåret 1945-46, 5) Valg af 5 medlemmer af folkeuniversitetsudvalget, 6) Valg af bestyrelsesmedlemmer fra universitetet til centralforeningen af lærere ved de højere læreanstalter, 7) Beretning om resultaterne af kollegahjælpen, 8) Beretning om de danske flygtninge i Sverige, 9) Valg af et medlem til Rask-Ørsted fondets komité for resten af 4-året 1 november 1943-31. oktober 1947 i stedet for professor, dr. phil. Knud Fabricius, som havde ønsket at fratræde.

Til *prorektor* for universitetsåret 1945-46 valgte den akademiske lærerforsamling 25. oktober 1945 professor, dr. phil. H. M. Hansen.

Til *protokolfører* for den akademiske lærerforsamling for universitetsåret 1945-46 valgtes 25. oktober 1945 professor, dr. jur. Ernst Andersen.

Dekanerne i universitetsåret 1945-46 har været: Professor, dr. theol. H. Mosbech ved det teologiske, professor, dr. jur. O. A. Borum ved det rets- og statsvidenskabelige, professor, dr. med. H. C. A. Lassen ved det lægevidenskabelige, professor, dr. phil. Albert Olsen ved det filosofiske og professor, dr. phil. Niels Nielsen ved det matematisk-naturvidenskabelige fakultet.

Til medlemmer af *Konsistorium* for tiden indtil universitetets årsfest 1948 valgte den akademiske lærerforsamling 25. oktober 1945 professorerne, dr. phil. C. A. Bodelsen og Ejnar Thomsen i stedet for professorerne, dr. phil. L. L. Hammerich og dr. phil. O. E. Ravn.

Til medlem af *Konsistoriums stående forretningsudvalg* valgte Kon-

sistorium 5. december 1945 professor, dr. phil. K. Friis Johansen i stedet for professor, dr. phil. L. L. Hammerich.

Til medlem af *Konsistoriums stipendieudvalg* valgte Konsistorium 24. oktober 1945 professor Ejnar Thomsen fra den 1. december 1945 at regne. Den 19. januar 1946 meddelte stipendieudvalget, at professor, dr. jur. O. A. Borum, som var det rets- og statsvidenskabelige fakultets repræsentant i udvalget, indtil videre ikke mente at kunne varetage sine forretninger som medlem af udvalget, og at derfor professor Borums suppleant, professor, dr. jur. Stig Juul ville fungere indtil videre, og at udvalget havde valgt denne til formand.

Medlemmer af *fakulteternes stående forretningsudvalg* har i universitetsåret 1945-46 været, i det teologiske fakultet: professorerne Aage Bentzen og N. H. Søb, i det rets- og statsvidenskabelige fakultet: professorerne, dr. polit. Carl Iversen og dr. jur. Stig Juul, i det lægevidenskabelige fakultet: professorerne, dr. med. Knud Sand og dr. med. H. Haxthausen, i det filosofiske fakultet: professorerne, dr. phil. K. Friis Johansen og dr. phil. C. A. Bodelsen, og i det matematisk-naturvidenskabelige fakultet: professorerne, dr. phil. N. E. Nørlund og dr. phil. R. Spärck.

Medlemmer af *fakulteternes legatudvalg* har i universitetsåret 1945-46 været, i det teologiske fakultet: professorerne, dr. theol. J. Nørregaard, dr. theol. Hal Koch og dr. theol. H. Mosbech, i det rets- og statsvidenskabelige fakultet: professorerne, dr. polit. F. Zeuthen, dr. jur. O. A. Borum og dr. jur. Stig Juul, i det lægevidenskabelige fakultet: professorerne, dr. med. E. Lundsgaard, dr. med. Eggert Møller og dr. med. H. C. A. Lassen, i det filosofiske fakultet: professorerne, dr. phil. C. A. Bodelsen, Ejnar Thomsen og dr. phil. Albert Olsen med professor, dr. phil. Hartvig Frisch som suppleant og i det matematisk-naturvidenskabelige fakultet: professorerne, dr. phil. H. M. Hansen, dr. phil. Knud Jessen og dr. phil. Bengt Strömngren.

Til medlemmer af *Folkeuniversitetsudvalget* genvalgte den akademiske lærerforsamling 25. oktober 1945 professorerne, dr. theol. H. Mosbech, dr. polit. Carl Iversen, dr. phil. Rich. Ege, dr. phil. Hartvig Frisch og dr. phil. R. Spärck.

Til bestyrelsesmedlemmer fra universitetet til *Centralforeningen af lærere ved de højere læreanstalter* genvalgte den akademiske lærerforsamling 25. oktober 1945 professorerne, dr. jur. Poul Andersen, dr. phil. H. M. Hansen og dr. theol. H. Mosbech samt docent, dr. phil. F. J. Billeskov Jansen.

Til medlem af *Rask-Ørsted fondets komité* valgte den akademiske lærerforsamling 25. oktober 1945 efter indstilling af det filosofiske fakultet professor, dr. phil. Albert Olsen for resten af 4-året 1. november 1943-31. oktober 1947 i stedet for professor, dr. phil. Knud Fabricius, som havde ønsket at udtræde.

Til medlemmer af *udvalget til forberedelse af valg af rektor, prorektor og medlemmer af Konsistorium* valgte fakulteterne i maj 1946 professorerne, dr. theol. Flemming Hvidberg, dr. theol. H. Mosbech, dr. jur. O. A. Borum, dr. polit. Carl Iversen, dr. med. E. Lundsgaard, dr. med. H. Helweg, dr. phil. K. Friis Johansen, dr. phil. Louis Hjelmlev, dr. phil. Knud Jessen og dr. phil. A. Langseth; til suppleanter for disse valgtes professorerne, dr. jur. Poul Andersen, dr. polit. F. Zeuthen, dr. med. Erik Warburg, dr. med. Preben Plum, dr. phil. Carsten Høeg, Ejnar Thomsen, dr. phil. H. M. Hansen og dr. phil. R. Spärek.

Til medlemmer af udvalget, med hvilket *Dansk Studiefonds forretningsudvalg kan afholde samråd angående bevilling af lån til kandidater* genvalgte Konsistorium 20. februar 1946 professorerne Aage Bentzen, dr. polit. Axel Nielsen, dr. med. E. Lundsgaard, dr. phil. Erik Arup og dr. phil. N. E. Nørlund for tre-året 1. januar 1946–31. december 1948 (j. nr. 157 a/46).

Undervisningsministeriet beskikkede under 19. december 1945 stud. mag. Richard Wagner Hansen efter indstilling fra studenterrådet som medlem af *komitéen for det danske hus for studerende i Paris* i stedet for adjunkt, mag. scient. Henrik Meyer, som havde ønsket at fratræde (j. nr. 379 a/45).

Til en af undervisningsministeriet under 22. juli 1946 nedsat *kommission til undersøgelse af, hvilke opgaver det på nærværende tidspunkt naturligt måtte påhvile staten at tage op til løsning, for at det videnskabelige livs trivsel i Danmark kunne fremmes bedst muligt på alle forskningsområder* valgte universitetets fakulteter som medlemmer professorerne, dr. theol. J. Nørregaard, dr. jur. Alf Ross, dr. med. Erik Warburg, dr. phil. Carsten Høeg og dr. phil. H. M. Hansen. Ministeriet beskikkede desuden universitetets kurator M. Korsgaard som medlem af kommissionen (j. nr. 259/46).

Til repræsentant for universitetet i *Dansk-engelsk udvekslingskomité* valgte universitetet 1. juli 1946 professor, dr. phil. L. L. Hammerich (j. nr. 367/46).

b. *Lønningskommission af 1943 og lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd*

(j. nr. 182/43).

1. *Universitetets professorer og docenter.*

Den 3. marts 1945 meddelte Centralforeningen af lærere ved de højere læreanstalter universitetets rektor, at den under 19. februar 1945 havde tilstillet den af finansministeriet under 17. marts 1943 nedsatte lønningskommission følgende skrivelse:

»Med henblik på den forestående gennemgang af tjenestemandsløvens

2. del tillader man sig herved at fremsætte følgende ønsker vedrørende de ved de højere læreanstalter ansatte læreres lønmæssige placering.

1. En sådan forhøjelse af professorernes grundløn, at der med alders- tillæg svarende til de nuværende opnås den nærmest højere løn- classes slutløn;
2. Omdannelse af docenturerne til professorater;
3. Forlods tillæggelse af alderstillæg til sådanne, der først i en frem- rykket alder ansættes som professorer.

Ad 1. Indehaverne af professorstillinger har ansvaret for den høje- ste undervisning hver inden for sit fag og for dette fags videnskabelige udvikling her i landet. I erkendelse af betydningen af, at disse stillinger besættes med de absolut bedste kræfter, er der ved kgl. anordning af 15. maj 1932 om regler for ansættelse af professorer ved Københavns universitet givet detaillerede bestemmelser til sikring af en upartisk saglig bedømmelse af ansøgernes kvalifikationer, og besættelsen af lærerstillinger ved de andre højere læreanstalter sker på ganske til- svarende måde. Disse bestemmelser, hvortil der næppe haves sidestykke for andre tjenestemandstillinger, bliver imidlertid illusoriske, når løn- ningerne ikke er tilstrækkelige til at få de bedst kvalificerede til at melde sig som ansøgere. For tiden gælder det i hvert fald inden for det rets- og statsvidenskabelige og det lægevidenskabelige fakultet ved universitetet og for de tekniske fag ved Den polytekniske Lærestalt, at de bedste kræfter kan opnå så meget større indtægter uden for universitetet, at man ikke kan vente, at de vil pålægge sig de økono- miske ofre, som overtagelse af en universitetsstilling i reglen betyder. At dette i længden vil være skæbnesvangert for universitetets og de andre højere læreanstalters position, må være indlysende.

En virkelig afhjælpning af dette misforhold ville imidlertid kræve en så radikal lønreform, at tiden formentlig endnu ikke er moden dertil, men det mindste, der må kræves, er den foreslåede oprykning, som med de nugældende lønninger ville betyde en lønforhøjelse af 900 kr. på alle løntrin. Den omhandlede lønklasse omfatter undervisningsinspek- tørerne for gymnasieskolerne og for mellem- og realskolerne, rigs- arkivaren, direktørerne for nationalmuseet og for rigshospitalet, veteri- nærdirektøren m. fl. stillinger, hvortil professorstillingerne med hensyn til omfang og betydning slutter sig på naturlig måde. Det her fremsatte ønske er så meget rimeligere, som universitetets professorer for tjene- stemandslovenes tid gennem den såkaldte huslejeportion endda op- nåede samme slutløn som flere af de nu i den næste højere lønklasse placerede stillinger.

Ad 2. Af de allerfleste docenter ved de højere læreanstalter forlanges et fuldt selvstændigt arbejde, der i karakter og omfang ganske kan sidestilles med en professors arbejde; forskellen er kun, at docenternes arbejde lønnes ca. 3000 kr. lavere. Ved de tidligere revisioner af tjene-

stemandsloven har man fra de højere læreanstalters og fra foreningens side stadig fremhævet det helt urimelige heri, og tiden må nu være moden til at afskaffe denne urimelighed ved omdannelse af docenturerne til professorater. Det er så meget mere påkrævet, som en undersøgelse har vist, at ved universitetet har gennemsnitsalderen ved udnævnelse til docent i de sidste 20 år kun ligget 3,9 år lavere end gennemsnitsalderen ved udnævnelse til professor for de professorer, der ikke forud har været docenter, og for Danmarks tekniske højskole er forskellen endda kun 0,2 år. For så vidt det ved gennemgang af de enkelte docentstillinger skulle vise sig, at nogle af stillingerne ikke fuldt ud opfylder betingelserne for omdannelse til professorater, må der i hvert fald ske en væsentlig forbedring af disses lønning, i det mindste samme forhøjelse på alle løntrin som foreslået ovenfor for professorernes lønning, men det vil da være rimeligt ved ledighed at søge sådanne docenturer omdannet til lektorater.

Ad 3. Medens der til de højere tjenestemandslønninger som regel kun hører et eller højst to alderstillæg, omfatter professorernes lønning tre alderstillæg à 900 kr. Denne særstilling er formentlig motiveret ved, at der forekommer tilfælde, hvor en professor ved sin udnævnelse er adskilligt yngre, end det er reglen ved udnævnelse til andre tilsvarende lønklasser. Man har derfor undersøgt ansættelsesalderen for professorer gennem de sidste 20 år. For universitetet er gennemsnitsalderen ved ansættelse 41,7 år; kun 12 af 77 har ved udnævnelser været 35 år eller derunder, medens 13 har været 48 år eller derover. For de andre højere læreanstalter er forholdet ikke væsentlig forskelligt herfra.

Skal professorernes nugældende særstilling vedrørende alderstillæg opretholdes, må man derfor lægge vægt på, at der i de ikke sjældne tilfælde af høj ansættelsesalder forlods opnås en rimelig del af alderstillæggene, f. eks. ved at der i tjenestemandsløven optages en bestemmelse om, at når en professor ved sin ansættelse er over 41 år, beregnes alderstillæggene, som om han var ansat på sin 41 års dag. Dermed vil slutløn opnås senest i 50 års alderen, hvilket må være i overensstemmelse med de tanker, der ligger til grund for tjenestemandsløvens alderstillægsordning.«

I tilslutning til denne skrivelse tilskrev det filosofiske fakultet under 13. marts 1945 universitetets rektor således:

»En docents oprykning til professor betyder i almindelighed ikke nogen forøgelse af fakultetets undervisnings- og forskningskapacitet, eftersom docenter gennemgående faktisk yder samme arbejde som professorer. Forandringen fra docent til professor er et advancementsspørgsmål, et spørgsmål om rimeligere løn til en fast universitetslærer. Det har altid forekommet slet begrundet, at forslag af denne art skulle stilles på linie med, indordnes i nummerrække med sagligt begrundede forslag fra fakultetets side om oprettelse af nye faste lærerstillinger o. lign.

Men i det sidste år er der yderligere sket det, at der fra universitetets side overfor lønningskommission officielt er blevet foreslået en generel omdannelse af docenturer til professorater, hvorved man stærkt har fremhævet, at tiden nu må være moden til denne reform, således som det fremgår af centralforeningens skrivelse til lønningskommissionen af 19. februar d. år.

Herefter kan omdannelse af docenturer til professorater ikke længere anses for i første række at være en fakultetssag; ønske om omdannelse af docentur til professorat, om oprykning fra docent til professor kan ikke som hidtil være et enkeltønske fra et fakultet, der går ind på linie med andre fakultetsønsker, men må have en fortrinssstilling som en almindelig universitetssag. Dette må i hvert fald gælde de docenturer, hvor dels omfanget af arbejdet og fagets selvstændighed, dels antallet af ansættelsesår gør det utvivlsomt, at en omdannelse af docenturet til et professorat er i fuld overensstemmelse med universitetets almindelige stilling til dette spørgsmål.

Fakultetet tillader sig derfor at henstille til rektor nu at fremsætte et almindeligt forslag om omdannelse af Københavns universitets docenturer til professorater.«

Efter at disse henvendelser var blevet behandlet i Konsistoriums møde den 21. marts 1945, tilskrev universitetets rektor den 17. april 1945 undervisningsministeriet således:

»Konsistorium har i eet og alt enstemmigt sluttet sig til de i de to dokumenter fremsatte synspunkter, og rektor skal herefter anmode undervisningsministeriet om dets støtte til gennemførelsen af de derigennem fremsatte ønsker. Hvad særlig spørgsmålet om docentstillingernes omdannelse til professorater – der i virkeligheden arbejdsmæssigt, om end ikke økonomisk allerede er foregået – skal man fremhæve, at dette er et ønske, der har været nævnt ved universitetet i adskillige år og gentagne gange er kommet til orde. Når det i centralforeningens skrivelse er fremhævet, at det er at befrygte, at det med den lønplacering, professoraterne har i øjeblikket, ikke i længden vil være muligt at sikre sig, at de bedste kræfter vil kunne vindes for de højere læreanstalter, så gælder dette naturligvis i endnu langt højere grad for docentstillingerne, og da disse i adskillige tilfælde netop har været gennemgangsstillingerne til professoraterne – og hvor man har dem, naturligt bliver det – kan man fra universitetets side ikke med tillidsfuldhed se på deres bevarelse. Selv hvor det måtte lykkes at sikre sig de bedste videnskabelige kræfter til docenturerne, betyder dog den forholdsvis lave løn, at indehaverne nødvendigvis må have andet arbejde ved siden af for at kunne eksistere, hvorved de ofte netop i deres frodigste og videnskabeligt mest frugtbare år hemmes i deres arbejde til skade for videnskabens trivsel. Det må i det hele betragtes som det mest samfundsmæssige forsvarlige, at de, der har fået den

opgave at drive videnskab og sørge for den videnskabelige undervisning, er således stillede, at de kan ofre hele deres kraft herpå.«

Lønningskommissionen fulgte ikke de af Centralforeningen af lærere ved de højere læreanstalter med universitetets tilslutning stillede forslag, kun at professorernes grundløn på forslaget til ny tjenestemandsløvslov blev forhøjet fra 8100 kr. til 9000 kr. og docentløningerne blev ændret fra grundløn 5100 kr. årlig stigende hvert 3. år med 600 kr. indtil 7500 kr. til grundløn 6900 kr. årlig stigende hvert 3. år med 600 kr. indtil 8100 kr.

Efter at lønningskommissionens forslag til ny tjenestemandsløvslov den 4. april 1946 var blevet forelagt folketinget, rettede universitetets rektor, rektor for Danmarks tekniske højskole, rektor for Danmarks farmaceutiske højskole, rektor for Danmarks tandlægehøjskole og direktøren for den kgl. veterinær- og landbohøjskole følgende henvendelse af 16. april 1946 til folketingets udvalg til behandling af lovforslaget:

»Herved skal vi undertegnede rektorer ved universitetet, Danmarks tekniske højskole, Danmarks farmaceutiske højskole og tandlægehøjskolen i forbindelse med undertegnede direktør for den kgl. veterinær- og landbohøjskole tillade os at foreslå, at der til afdeling 22 og 23 i forslag til lov om statens tjenestemænd stilles de i hofølgende bilag anførte ændringsforslag, hvorefter de i lovforslaget opførte docentstillinger ændres til professorater, og docentstillingen dermed ophæves.

Dette forslag fremsattes i henvendelsen til lønningskommissionen af 1943 fra centralforeningen af lærere ved de nævnte højere læreanstalter og støttedes stærkt i vore henvendelser til og vor forhandling med lønningskommissionen, ligesom det ved nævnte forhandling også fandt varm støtte fra universitetets kurator og undervisningsministeriets repræsentant. Som motivering for forslaget skal vi anføre følgende:

Som det ved de omtalte tidligere lejligheder er fremhævet, er der under nutidens forhold ingen som helst forskel på professorers og docenters arbejdsmæssige og tjenestemandsmæssige stilling med undtagelse af forskellen i lønning. Der påhviler docenterne ganske det samme arbejde som professorerne både med hensyn til arbejdets art og omfang. For universitetets vedkommende har docenterne som medlemmer af fakulteterne pligt til at påtage sig alle de opgaver, der påhviler en professor, ikke blot med hensyn til undervisning og eksamen, men også med hensyn til bedømmelse af prisopgaver, disputater, arbejde i udvalg, som dekaner og til afgivelse af faglige responsa osv., og ganske tilsvarende er forholdet ved de andre højere læreanstalter.

For adskillige af docenterne gælder det, at de alene repræsenterer det omhandlede fag her i landet eller ved den pågældende højskole. For de fag, hvori der foruden en eller flere professorer er ansat en docent, så denne naturligt rykker op ved ledighed i professoraterne,

sker nyansættelse af lærere ved de højere læreanstalter altså også ved besættelse af et docentur. Det bliver derfor i alle disse tilfælde docenturets lavere lønning, der er bestemmende for, om en videnskabsmand mener økonomisk at kunne forsvare at vælge vejen som lærer ved en af de højere læreanstalter. Opretholdelsen af docenturerne får således skæbnesvanger betydning for det allervigtigste spørgsmål for de højere læreanstalter, sikringen af at deres lærerstillinger besættes med de absolut bedst kvalificerede kræfter. Indehaverne af docentstillinger fremhæver tillige den betydning, det har for dem, at man i de allerfleste andre lande ikke kender tilsvarende underbetalte professorer, så deres stilling mistydes.

Vi må derfor hævde, at der ikke er mening i at opretholde to lønmæssigt forskellige klasser af faste universitetslærere, hvorfor vi så indtrængende, som det er os muligt, henstiller til det højtærede udvalg, at vore her omhandlede ændringsforslag fremmes.«

I det denne skrivelse medfulgte bilag var stillet ændringsforslag til tjenestemandsløvsforslaget således, at samtlige docenturer foresloges omdannet til professorater. Forslagsstillerne havde ved et møde med folketingsudvalget den 25. april 1946 lejlighed til nærmere at begrunde forslaget.

Herefter blev ved ændringsforslag til forslaget om lov om statens tjenestemænd, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg B, sp. 1139-42 og 1171-74 fire af de i lovforslaget opførte docenturer ved universitetet, nemlig docenturet i ægyptologi, docenturet i dansk litteratur, docenturet i anvendt psykologi og det for tiden ubesatte docentur i det ny testaments eksegese omdannet til professorater, jfr. de nedenfor side 42, 57, 58 og 60 refererede sager angående docenturerne's omdannelse og indehavernes udnævnelse til professorer.

2. Universitetets øvrige videnskabelige stillinger.

Den 14. februar 1945 udbad undervisningsministeriet sig en udtalelse fra universitetets rektor om et fra foreningen af videnskabeligt uddannede tjenestemænd ved de højere læreanstalter til lønningskommissionen af 1943 indgivet andragende af 6. oktober 1944 indeholdende foreningens ønsker med hensyn til de videnskabelige assistenters og amanuensers ansættelsesforhold¹⁾.

I den anledning tilskrev universitetets rektor under 18. april 1945 ministeriet således:

»Med skrivelse af 14. februar d. år (j. nr. 1401/45) har ministeriet tilstillet rektor en afskrift af en fra foreningen af videnskabeligt uddannede tjenestemænd ved de højere læreanstalter modtaget redegørelse til

¹⁾ Andragendet aftrykkes ikke her; dets væsentligste indhold er gengivet i universitetets svar til ministeriet, og andragendet er i øvrigt aftrykt i lønningskommissionens 2. betænkning, 2. bind, side 327-32.

lønningskommissionen for de synspunkter og ønsker, som foreningen fremsætter vedrørende videnskabeligt uddannede tjenestemænds stilling i den kommende tjenestemandsløvs, og om denne redegørelse udbedt sig en udtalelse fra rektor.

Efter at man fra de to fakulteter – det lægevidenskabelige og det matematisk-naturvidenskabelige – under hvilke de pågældende tjenestemænd er ansatte ved Københavns universitet, har indhentet de vedlagte erklæringer af henholdsvis 14. og 13. d. m., og efter at sagen har været behandlet af Konsistorium i dets i dag afholdte møde, skal man om universitetets stilling til de af foreningen fremsatte forslag udtale følgende, idet man forudskikker den bemærkning, at de heromhandlede stillinger – de faste videnskabelige assistenter, amanuenserne, og de honorarlønnede videnskabelige assistenter – for universitetet som for de andre højere læreanstalter under nutidens forhold både hvad undervisningen og hvad det videnskabelige forskningsarbejde angår er af en sådan betydning, at der må lægges den aller største vægt på, at der skabes tilfredsstillende lønnings- og avancementsforhold for deres indehavere:

De af foreningen fremsatte forslag går ud på

1. Hævning af begyndelseslønnen samt ændring af lønnens vækst med tiden og ændring af avancementsforholdene, nærmere således at lønnen begynder i et niveau, der svarer til, hvad staten yder andre tjenestemænd med tilsvarende uddannelse og arbejdsforhold f. eks. civilingeniører ved statsbanerne, og at den stiger jævnt i 15 år samt derefter noget stærkere i 6 år, således at slutlønnen nås efter 21 års fast ansættelse. Det er herved en forudsætning, at den nuværende sondring mellem faste videnskabelige assistenter og amanuenser ophæves, således at der fremtidig udelukkende bliver aldersavancement.

2. Ændring af stillingsbetegnelsen, således at de nuværende betegnelser: fast videnskabelig assistent og amanuensis ombyttes med betegnelsen: præceptor.

3. Indføjelse af en bestemmelse om begrænsning af aspiranttiden samt om, at en umiddelbart forud for aspiranttiden liggende beskæftigelse ved arbejde af samme karakter som aspiranttidens medregnes sammen med aspiranttiden ved fastsættelsen af lønningsancienniteten, nærmere således at aspiranttiden normalt begrænses til 2 år (med en eventuel forlængelse på 1 år), og at vedkommende aspirant derefter enten afskediges, eller at stillingen – dersom indehaveren ønskes bevaret for afdelingen – gøres personlig fast eller normeres som tjenestemandstilling.

Ad 1. Såvel det lægevidenskabelige som det matematisk-naturvidenskabelige fakultet går varmt ind for en hævning af løn-niveauet, og hertil har Konsistorium sluttet sig, idet man må finde det nødvendigt, at lønnen for de her omhandlede tjenestemænd ligger et trin over lønnen

for adjunkter og lektorer ved statsskolerne. Derimod finder hverken fakulteterne eller Konsistorium det ønskeligt at afskaffe den nuværende sondring mellem assistenter og amanuenser men mener, at den påkrævede forbedring af advancementsforholdene bør søges tilvejebragt gennem en forøgelse af de sidstnævnte stillingers tal, således at der i hvert fald bliver det samme forhold mellem assistent- og amanuensisstillinger som mellem adjunkt- og lektorstillinger. Begrundelsen herfor søges i, at det må anses for at være af betydning, at advancement kan ske af andre grunde end rene anciennitetshensyn, navnlig at der fortsat bør være mulighed for, at fremragende dygtige assistenter i visse tilfælde kan avancere hurtigere end andre.

Ad 2. Ingen af fakulteterne har fundet anledning til at tage stilling til foreningens forslag om ændring af stillingsbetegnelsen. Heller ikke Konsistorium tillægger dette forslag anden betydning end den, at det utvivlsomt vil være rigtigt at komme bort fra assistent-betegnelsen. Konsistorium vil dog fremfor den foreslåede præceptor-betegnelse foretrække, at man indfører betegnelsen amanuensis af 2den og 1ste grad.

Ad 3. Med hensyn til spørgsmålet om begrænsning af aspiranttiden har fakulteterne taget forskelligt standpunkt. Det matematisk-naturvidenskabelige fakultet har givet foreningens forslag tilslutning, medens det lægevidenskabelige fakultet fastholder, at det i flere tilfælde kan være ønskeligt at beholde en honorarlønnet videnskabelig assistent i længere tid end de af foreningen foreslåede højst 3 år, medens det på den anden side kan være urigtigt at »blokere« stillingen ved at omdanne den til en fast stilling. Denne forskellige stilling hænger sammen med, at forholdene ved de forskellige videnskabelige instituter og for de der ansatte assistenter er af så forskellig karakter, at det vil være urigtigt at foreskrive ensartede og navnlig så stramme regler, som af foreningen foreslået. Rigtigt synes det dog at være, at der gives en regel, hvorefter aspiranttiden normalt ikke kan overstige 3 år, med mindre dette godkendes af læreanstaltens bestyrelse efter motiveret indstilling af vedkommende institutbestyrer. Men også det af foreningen fremsatte forslag om, at der skal være adgang til oprettelse i visse tilfælde af personlige faste stillinger for dem, der ønskes bevaret for de pågældende instituter udover aspiranttidens 3 år, kan man fra universitetets side give sin varmeste tilslutning.

Sluttelig bemærkes, at man fra universitetets side ganske kan tiltræde foreningens forslag om, at en umiddelbart forud for aspiranttiden liggende beskæftigelse ved arbejde af samme karakter som aspiranttidens medregnes sammen med aspiranttiden ved fastsættelse af løningsancienniteten for de faste assistenter, ligesom man går ud fra, at også aspiranttiden ved universitetet skal kunne medregnes ved ansættelse andetsteds.«

På det folketingset forelagte forslag til lov om statens tjenestemænd

skete følgende ændringer med hensyn til de pågældende stillinger: De tidligere amanuensisstillinger (grundløn 4800 kr. årlig stigende hvert 3. år med 600 kr. til 6600 kr.) blev ændret til stillinger som amanuenser af 1. grad med grundløn 5700 kr. årlig stigende hvert 3. år med 600 kr. indtil 7500 kr. De tidligere faste videnskabelige assistentstillinger (grundløn 3180 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 360 kr. indtil 4620 kr. og derefter hvert 3. år med 480 kr. indtil 5580 kr.) blev ændret til stillinger som amanuenser af 2. grad med grundløn 3600 kr. årlig stigende hvert 3. år med 480 kr. indtil 4560 kr. og derefter hvert 3. år med 600 kr. indtil 5760 kr. Antallet af amanuenser af 1. grad blev fastsat til 18 og antallet af amanuenser af 2. grad blev fastsat til 32, hvoraf 4 nyoprettede (medens forholdet mellem amanuenser og faste videnskabelige assistenter før tjenestemandsløven af 1946 var 13 : 33).

På forslaget blev iøvrigt lønningen for museumsbestyrerne ved zoologisk museum ændret fra grundløn 5700 kr. årlig stigende hvert 3. år med 600 kr. indtil 7500 kr. til grundløn 6900 kr. årlig stigende hvert 3. år med 600 kr., indtil 8100 kr. og lønningen for inspektørerne ved laboratorier og museer samt observator ved astronomisk observatorium ændret fra grundløn 5100 kr. årlig stigende hvert 3. år med 600 kr. indtil 6300 kr. og derpå efter 3 år til 7200 kr. til grundløn 5700 kr. årlig stigende hvert 3. år med 600 kr. indtil 7500 kr. Da disse lønninger således faldt sammen med lønningen til amanuenser af 1. grad, indstillede universitetets rektor under 24. april 1946 til folketingets udvalg til behandling af lovforslaget, at der blev tillagt inspektørerne og observator et bestillingstillæg på 600 kr. årlig, idet man påpegede det urimelige i, at disse tjenestemænd blev lønnet lavere end amanuenser af 1. grad, hvis overordnede de var, og da der desuden var blevet pålagt dem et i de senere år stærkt forøget administrativt arbejde. I henhold til universitetets forslag blev der ved ændringsforslag til § 714, jfr. rigsdagstidende for 1945-46 tillæg B, sp. 1112-13 tillagt inspektørerne og observator et bestillingstillæg på 600 kr. årlig. Et tilsvarende forslag om et bestillingstillæg på 600 kr. årlig til museumsbestyrerne ved zoologisk museum, således at disse blev ligestillede med overinspektørerne ved nationalmuseet og med den begrundelse, at museumsbestyrerne i modsætning til overinspektørerne havde et medansvar for det samlede zoologiske museums administration og desuden undervisningspligt ved universitetet, blev ikke imødekommet.

Angående nyoprettede stillinger på tjenestemandsløven af 6. juni 1946 henvises til beretningen i årbogens enkelte afsnit nedenfor.

3. *Universitetets ikke-videnskabelige stillinger.*

Under 23. februar 1946 indsendte zoologisk museums museumsråd følgende andragende i anledning af forslaget til ny tjenestemandsløve:

I fortsættelse af mundtlige forhandlinger skal man herved fremkomme med følgende forslag til en forbedret placering i lønningsmæssig henseende af universitetets konservatorer.

Denne tjenestemandsgroupe omfatter for tiden 9 tjenestemænd, nemlig 5 ved zoologisk museum, 2 ved mineralogisk museum, 1 ved fysisk laboratorium og 1 ved Institutet for sammenlignende anatomi; hertil kommer, at der for tiden søges oprettet endnu en konservatorstilling ved zool. mus. De nævnte tjenestemand udfører meget varieret arbejde, der dog kræver betydelige specielle kundskaber og færdigheder, og det er af meget stor betydning for de pågældende institutioners virksomhed, at disse stillinger besættes med veluddannet og kvalificeret arbejdskraft. En del af konservatorerne udfører nærmest teknisk assistance, fotografering o. l., andre præparerings- og konserveringsarbejde, der, hvor det drejer sig om fremstilling af panoramaer, biologiske grupper osv., ikke alene forudsætter faglige kundskaber, men tillige kunstneriske kvalifikationer. Herudover udfører en række af konservatorerne videnskabeligt medhjælpearbejde, f. eks. ved sortering af indkommet materiale, ordning af samlinger, udtagning af materiale til brug for studerende osv. Det skal endelig bemærkes, at flere af konservatorerne deltager i universitetets undervisning, idet de selvstændigt afholder kursus i præparationsteknik o. l. Det arbejde, disse tjenestemænd udfører, forudsætter således både faglig viden og teknisk kunnen. Det må måske derfor forekomme beklageligt, at de hidtil har været temmelig lavt lønnede, idet begyndelseslønnen i øjeblikket er 2160 kr. stigende til 3810 kr., en temmelig ringe løn, når man betænker de kvalifikationer, som fordres ved udførelsen af dette arbejde. Navnlig må det dog forekomme uheldigt, at denne gruppe af tjenestemænd overhovedet ingen advancementsmuligheder har. Det vil utvivlsomt være i institutionernes interesse, såfremt man kunne blive i stand til at lønne konservatorerne noget bedre og navnlig, hvis denne gruppe af tjenestemænd ligesom de fleste andre kunne se hen til et advancement. Man skal derfor meget indtrængende henstille, at der søges normeret nogle advancementsstillinger for universitetets konservatorer. Konservatorerne er i øjeblikket lønnet i 8. lønningsklasse og er aflønnet ganske som trafiketaternes assistenter. Man skal derfor tillade sig at foreslå, at der gives dem udsigt til et tilsvarende advancement, ved at der sker en omnormering af en del af universitetets konservatorer, således at der normeres 4 konservatorer af 1. grad i 7. lønningsklasse og 6 konservatorer af 2. grad i 8. lønningsklasse.«

Dette andragende blev af universitetet indsendt til ministeriet men nåede dog ikke at blive fremmet, forinden forslaget til ny tjenestemandsløvslov blev forelagt folketinget. Universitetets rektor rettede da under 24. april 1946 en henvendelse til folketingets udvalg til behandling af lovforslaget om den foreslåede ændring af konservatorernes

stilling, og derefter blev der under tjenestemandsløvens § 718 (7. lønningsklasse b), jfr. rigsdagstidende for 1945–46, tillæg B, sp. 1133 og 1141–42, oprettet 3 stillinger som konservatorer af 1. grad med grundløn 3420 kr. årlig stigende hvert 3. år med 420 kr. til 4680 kr., medens der i § 719 (8. lønningsklasse) blev opført 7 konservatorer af 2. grad med grundløn 2670 kr. årlig stigende hvert 3. år med 270 kr. indtil 3750 kr.

For universitetets øvrige ikke-videnskabelige stillinger blev gennemført mindre lønreguleringer svarende til lønreguleringerne for andre af statens tjenestemandstillinger.

Om nyoprettede stillinger og omdannelse af ældre stillinger på tjenestemandsløven af 6. juni 1946 henvises til beretningen i årbogens enkelte afsnit nedenfor.

*c. Oprettelse af en stilling som inspektør ved de højere
lærestanternes studentergymnastik*

(j. nr. 85 a/43).

I 1942 androg lederen af universitetets studentergymnastik, gymnastiklærer N. C. D. Petersen om, at der måtte blive oprettet en tjenestemandstilling for ham som leder af og lærer ved universitetets studentergymnastik.

Med tilslutning af universitetets rektor indstillede universitetets kurator under 8. januar 1943, at en sådan stilling blev oprettet på normeringsloven for 1943–44 med lønning som angivet i tjenestemandsløvens § 576 c svarende til lønningen for de ved universitetets museer og laboratorier ansatte inspektører; sagen blev imidlertid ikke fremmet.

Som det nærmere er berettet i universitetets årbog for 1942–43 side 24 ff. besluttede de højere lærestatter i København i anledning af opførelsen af en ny gymnastikbygning for studerende skænket af Otto Mønstedts fond at organisere studentergymnastiken således, at den blev ledet af et af lærestatterne nedsat tilsynsråd. Dette tilsynsråd, som holdt sit konstituerende møde den 29. april 1943, indgav under 11. december 1943 følgende andragende:

»Det er tilsynsrådet bekendt, at universitetet tidligere har fremsat og agter påny at fremsætte forslag om oprettelse af en tjenestemandstilling for inspektøren ved de højere lærestanternes studentergymnastik. Tilsynsrådet må varmt anbefale, at dette forslag fremmes, og skal til begrundelse heraf anføre følgende:

Studerergymnastiken er fra en ringe begyndelse for 25 år siden vokset op til en institution, der er af meget stor betydning for de højere lærestanternes elever. Den begyndte i 1918 i studenterforeningens gymnastiksal med 4 gymnastikhold med ialt 132 universitetsstuderende som deltagere og 2 lærere. Den omfatter nu (december 1943) gymnastik, håndbold og svømning med 70 hold med ialt 2055 deltagere

fra alle de højere læreanstalter. De undervises af 17 lærere, dels i den for studenter-gymnastiken af Otto Mønstedts fond opførte idrætshal med adgang yderligere til gymnastiksalen og svømmebassinerne i statens højskole for legemsøvelser, dels i studenterforeningens og metropolitaneanneksets gymnastiksale. Det arbejde, der påhviler gymnastikinspektøren i ledelsen af denne virksomhed, omfatter, foruden 8 timers ugentlig undervisning, planlægningen af undervisningen, tilsynet med de andre lærere og det underordnede personale samt den økonomiske administration (lægning af timeplan, opkrævning af afgifter, udleje af gymnastiksale og m. m.). Dette arbejde er af et sådant omfang og tillige så betydningsfuldt for virksomhedens trivsel, at det er påkrævet, at stillingen er således aflagt, at dens indehaver ikke skal være fristet til at søge bort fra den, og at den ved ledighed kan ventes søgt af virkelig kvalificerede personer. Der er ingen tvivl om, at den ordning, der byder de bedste forhold i denne henseende, er oprettelsen af en tjenestemandsstilling med den af universitetet foreslåede løn. At dette forslag fremsættes netop nu, har sin fulgode begrundelse deri, at studentergymnastiken efter Mønsted-hallens opførelse ikke blot er udvidet til at omfatte samtlige højere læreanstalters elever men tillige har fået sit virksomheds-område udvidet derved, at svømning er indgået på dens program. Alt dette i forening har bevirket, at deltagerantallet i de sidste tre år er tredoblet (fra c. 700 i 1940 til over 2000 nu). Denne voldsomme stigning har ikke blot ført til ansættelse af flere lærere (tidligere 3 nu 17), men også medført et administrationsapparat af et omfang som ikke kendtes tidligere. Alt i alt en ændring af stillingens karakter, som må siges at gøre gennemførelsen af universitetets forslag påkrævet.

For den nuværende inspektør hr. N. C. D. Petersen er forholdet ganske vist det, at han nu er 51 år gammel, og hans ansættelse som tjenestemand i pensionsberettiget stilling derved vanskeliggjort. Men i denne henseende må det tages i betragtning, at det er under hr. N. C. D. Petersens ledelse, at studenter-gymnastiken er drevet frem fra dens ringe begyndelse til dens nuværende høje stade. At den fremgang, gymnastiken havde haft før Mønsted-hallens opførelse, skyldes hr. N. C. D. Petersens kloge og energiske ledelse, derom er der ingen tvivl, og dertil skal føjes, at han har forstået at organisere gymnastiken, håndbolden og svømningen på ganske udmærket måde efter ibrugtagelsen af Mønsted-hallen og den dermed følgende voldsomme stigning i deltager-tallet. Det må derfor siges at være et retfærdigheds-krav, at han nu opnår den tjenestemandsstilling, som han formentlig nu ville have haft, såfremt han i tide havde søgt ind ved skolen.

Hans personlige forhold er nemlig følgende: Han er født i 1892, blev i 1910 student og tog i 1915 eksamen i gymnastik som del af en skoleembedseksamen under det filosofiske fakultet. I årene 1914-17 under-

viste han efter at have taget den pædagogiske prøve i gymnasiet ved de forenede skoler i København og blev i 1917 konstitueret som adjunkt ved Randers statsskole, en stilling han allerede opgav i 1918 for at overtage ledelsen af universitetets studenter-gymnastik. Såfremt han var forblevet ved skolen, ville han nu sikkert have været lektor med lønning og pensionsret efter tjenestemandslovens regler. At han i stedet for at forblive i denne stilling har udført det store og grundlæggende arbejde ved studenter-gymnastiken med de usikre, af holdenes antal afhængige lønningsforhold og uden pensionsret, synes ikke at burde komme ham til skade. Dette så meget mindre som han i de 25 år ikke har indskrænket sig til ledelsen af gymnastiken alene. I 1920 stiftedes på hans initiativ og under hans virksomme ledelse danske studenter-lejre, nu en blomstrende institution med 500 medlemmer og 50 telte, og i 10 af de 25 år har han oprettet og ledet udmærket besøgte sommerlejre.

Alt i alt en virksomhed, som, udført til bedste for studenterne som den er, fuldt ud fortjener den anerkendelse, der vil ligge i hans ansættelse som tjenestemand med en under hensyntagen til hans lange tjeneste ved universitetet fastlagt pension.^c

Dette andragende blev af universitetets kurator indsendt til ministeriet med forslag om oprettelse af den pågældende stilling på normeringsloven for 1944-45, men sagen blev stadig ikke fremmet.

Efter at universitetet havde gentaget forslaget til normeringsloven for 1945-46 og for 1946-47, blev der på tjenestemandsloven af 6. juni 1946, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg A, sp. 4503-04 under universitetets 3. lønningsklasse b) oprettet en stilling som inspektør ved de højere læreanstalters studentergymnastik, med lønning 5700 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 600 kr. indtil 7500 kr.; ved ændringsforslag til lovforslaget, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg B., sp. 1112-13 og 1141-42 blev der knyttet et bestillingstillæg på 600 kr. årlig til stillingen.

Herefter blev ved kgl. resolution af 13. august 1946 gymnastiklærer N. C. D. Petersen udnævnt til inspektør ved de højere læreanstalters studentergymnastik fra den 1. april 1946 at regne.

d. *Studenterrådet, studenterforeningerne m. v.*

Som formænd for studenterrådene har i universitetsåret 1945-46 fungeret: Det samlede studenterråd: stud. mag. Ib Magnussen; det teologiske: stud. theol. Hejne Simonsen, det rets- og statsvidenskabelige: stud. jur. Jens Lange, det lægevidenskabelige: stud. med. Johannes Mosbech, det filosofiske: stud. mag. Niels Holm, det matematisk-naturvidenskabelige: stud. mag. Erik Mortensen.

Som medlemmer af studenterrådets legatudvalg har fungeret: Stud.

theol. Preben Wernberg-Møller, stud. jur. Gunnar Gregers Larsen, stud. med. Jørgen Kieler, stud. mag. Gertrud Borchsenius og stud. mag. Svend Aage Jensen.

Efter andragende fra studenterrådet bevilgede universitetets rektor og kurator under 30. marts 1944 et beløb af 2100 kr. af legaternes reservefonds midler til dækning af udgiften ved antagelsen af en fast kontormedhjælper ved rådets kontor i finansåret 1944-45. Efter andragende fra rådet og efter indstilling af universitetets rektor og kurator blev på finansloven for 1945-46, jfr. Udkast til forslag til finanslov for finansåret fra 1ste april 1945 til 31. marts 1946 universitetets konto 17 f. Tilskud til studenterrådets administration forhøjet med 900 kr. fra 1100 kr. til 2000 kr. Under 2. oktober 1945 bevilgede universitetets rektor og kurator et beløb af 1200 kr. af legaternes reservefonds midler som tilskud til lønningen af den faste kontormedhjælper i finansåret 1945-46 (j. nr. 75 g/43 og 75 e/45).

I fortsættelse af tidligere bevillinger, jfr. universitetets årbog for 1943-44, side 31 og 1944-45, side 5 blev der efter andragende fra studenterrådet på tillægsbevillingsloven for 1945-46, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg A, sp. 6095-96 under universitetets konto 17. Bevillinger til støtte for de studerende optaget en bevilling på 10 000 kr. til middagsbespisning for økonomisk dårligt stillede studenter (j. nr. 75 i/44).

I maj 1946 dannedes Danmarks internationale Studenterkomité med følgende formål: at være bindeled mellem danske studenterkredse og internationale studenterorganisationer, at samarbejde med de internationale organisationer i det omfang, de interesserede kredse finder det muligt, i overensstemmelse med de interesserede kredse at træffe foranstaltninger til øget kontakt med udenlandske studenterkredse igennem studieudveksling, rejser m. m., at organisere hjælpearbejde til nødstedte akademikere i udlandet, at optage anden virksomhed, der tjener komitéens internationale formål og er i overensstemmelse med retningslinierne for Danske studerendes Fællesråds almindelige arbejde. Professor, dr. phil. Carsten Høeg valgtes til formand for komitéens præsidium (j. nr. 341/46).

Efter andragende fra de pågældende bevilgedes i året 1945-46 følgende ekstraordinære tilskud af de til sådanne formål til rådighed stående midler: 321,30 kr. til studenterrådet til dækning af udgifterne ved udsendelse af 3 repræsentanter til Oslos universitets immatrikulationsfest den 3. september 1945 (j. nr. 75 g/45); 100 kr. til studenterrådet til dækning af udgifter ved udsendelsen af 4 repræsentanter til Tegnérfesten i Lund den 4. oktober 1945 (j. nr. 75 b/45); 200 kr. til alumnerne på Studentergaarden som tilskud til dækning af udgifterne ved en fest i forbindelse med en fodboldkamp mellem studenter fra Lunds universitet og alumner på Studentergaarden den 28. oktober

1945 (j. nr. 23c/45); 300 kr. til alumnerne på Valkendorfs kollegium som tilskud til dækning af udgifterne ved en middag den 25. september 1945 for svenske studenter, som var kollegiets gæster (j. nr. 20d/45); 150 kr. til det medicinske studenterråd som tilskud til dækning af udgifterne ved en frokost for 25 norske medicinske kandidater under disses besøg i København 9.–12. december 1945 (j. nr. 751/45); 260 kr. til stud. mag. Mogens Møller som studenterrådsrepræsentant for de engelske studerende og formand for disses faglige forening («The Union») til deltagelse i en fest i Helsingfors 26.–27. juni 1946 i foreningen af engelskstuderende ved Helsingfors' universitet (j. nr. 75o/45); 200 kr. til de psykologistuderende som tilskud til dækning af udgifterne ved et besøg af 25 psykologistuderende fra Lunds universitet 26.–28. januar 1946 (j. nr. 155/46); 300 kr. til studenterrådet som tilskud til dækning af udgifterne ved udsendelse af 3 repræsentanter til en fællesnordisk studenterkonference i Uppsala 26.–28. januar 1946 (j. nr. 75b/46); 250 kr. til stud. med. Johs. Mosbech som repræsentant for det medicinske studenterråd til dækning af hans udgifter ved deltagelse i to medicinske studenterfester i Helsingfors og i årsfesten på Åbo akademi 14.–18. februar 1946 (j. nr. 75c/46); 150 kr. til stud. mag. Poul Nielsen som repræsentant for studenterrådet til dækning af hans udgifter ved deltagelse i et af Sveriges akademiska Idrottsförbund arrangeret møde i Uppsala 6. april 1946 (j. nr. 75g/46); 400 kr. til Danske studerendes idrætsråd som tilskud til dækning af udgifterne ved Akademisk fægteklubs deltagelse i en international fægteturnering i Belgien april 1946 (j. nr. 308a/46); 60 kr. til cand. polit. Bjarke Fog som repræsentant for studenterrådet til dækning af udgifter ved deltagelse i Uppsalas studentkårs vårfest den 18. maj 1946 (j. nr. 75h/46); 250 kr. til stud. mag. Ib Magnussen som repræsentant for studenterrådet til dækning af udgifter ved deltagelse i Helsingfors studentkårs vårfest den 17. maj 1946 (j. nr. 75h/46); 400 kr. til 10 danskstuderende som tilskud til dækning af deres udgifter ved en ekskursion til Midt- og Nordfyn i dagene 30. maj–1. juni 1946 til undersøgelse af en række dialektale forhold under ledelse af lektor Poul Andersen (j. nr. 319/46); 250 kr. til foreningen »De musikstuderende« til dækning af udgifter ved besøg af et norsk universitetskor i København 29. maj–1. juni 1946 (j. nr. 329/46); 160 kr. til studenterrådets formand, stud. mag. Ib Magnussen til dækning af udgifter ved deltagelse i et studentermøde i Oslo 26.–27. juni 1946 (j. nr. 75j/46); 350 kr. til det naturhistorisk-geografiske studenterråd som tilskud til dækning af udgifter ved et af rådet afholdt kursus for russer august 1946 (j. nr. 75i/46); 400 kr. til 25 studerende under det matematisk-naturvidenskabelige fakultets naturhistorisk-geografiske faggruppe som tilskud til dækning af udgifterne ved en studierejse til Norge sommeren 1946 (j. nr. 254/46).

e. Forskellige sager.

Da bevillingerne til en række lektorer (under universitetets konto 4 A.) udløb med udgangen af finansåret 1945-46, nemlig til lektorerne i kirurgi, obstetrik, tale og sang, islandsk nutidssprog og litteratur, tysk litteraturkundskab og litteraturforståelse, fransk, geografi og idrætsfysiologi samt bevillingen til fru Carmen Zimmer for at holde øvelser over moderne italiensk, blev disse bevillinger fornyede på finansloven for 1946-47, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg A, sp. 1851-54. Ved fornyelsen blev disse bevillinger af praktiske grunde optaget uden tidsbegrænsning og ikke blot for en treårsperiode, således som det tidligere havde været tilfældet. Samtidig blev de i finanslovens honorarskemaer anførte tidsbegrænsninger for de øvrige eksisterende lektorater strøget.

På grundlag af et andragende fra universitetsadjunkterne om forhøjelse af deres vederlag indstillede universitetets rektor og kurator under 10. oktober 1945 til ministeriet, at vederlaget, som ved stillingernes oprettelse var blevet fastsat til 6000 kr. årlig uden konjunkturbestemt tillæg, jfr. universitetets årbog for 1941-42, side 8 og for 1942-43, side 53, blev forhøjet til 7000 kr. årlig. Under 18. januar 1946 bifaldt ministeriet indstillingen, således at vederlaget efter forhandling med finansministeriet og lønningrådet fra den 1. april 1945 at regne blev fastsat med et grundbeløb af 5 400 kr. årlig + sædvanligt honorartillæg, for tiden 35 pct. Hjemmel for forhøjelsen blev tilvejebragt på tillægsbevillingsloven for 1945-46 og på finansloven for 1946-47, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg B, sp. 1823-26 og 745-48 (j. nr. 340/45).

På tillægsbevillingsloven for 1945-46, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg A, sp. 6093-94 optoges under universitetets konto 10. a. Udgifter ved Konsistorium et beløb af 11 665 kr. til dækning af udgifterne ved den fest, som universitetet afholdt den 4. juni 1945 i anledning af Danmarks befrielse, jfr. universitetets årbog for 1944-45, side 4.

Som meddelt i universitetets årbog for 1944-45, side 4 besluttede Konsistorium i sit møde den 9. maj 1945, at man skulle søge udsendt repræsentanter for Danmarks universiteter til Amerikas forenede stater, England, Frankrig, Rusland og flere lande for at genoplive de af krigen afbrudte videnskabelige kontakter. Rektor foreslog i en indstilling af 9. juli 1945, som med en opgørelse over de med sådanne rejser forbundne udgifter og forslag om tilvejebringelsen af den dertil fornødne bevilling af universitetets kurator under 28. september 1945 blev videresendt til ministeriet, at professor, dr. phil. N. E. Nørlund rejste til Frankrig, professor, dr. phil. C. A. Bodelsen til England, professor, dr. phil. Niels Nielsen til Amerikas forenede stater, professor, dr. phil. L. L. Hammerich til Holland og Belgien og professor ved

Aarhus universitet, dr. phil. Ad. Stender-Petersen til Rusland og Polen; i rektors indstilling berørtes også muligheden af at sende en repræsentant til Czekoslovakiet, hvortil professor, dr. phil. Louis Hjelmlev var udset. Der førtes i sommeren 1945 forhandlinger med Aarhus universitet om udsendelsen af disse universitetslærere som fælles repræsentanter for de to universiteter; det viste sig herved, at Aarhus universitet ønskede at udsende særlige repræsentanter til Frankrig, England og Amerikas forenede stater. Under 21. december 1945 bifaldt ministeriet universitetets ovennævnte indstillinger af 9. juli og 28. september 1945, og den nødvendige bevilling til de pågældende rejser, ialt 26 000 kr. blev tilvejebragt på tillægsbevillingsloven for 1945-46, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg A., sp. 6095-96. Af de pågældende rejser fandt følgende sted inden 1. september 1946: Professor, dr. phil. L. L. Hammerichs rejse til Holland og Belgien 29. april-23. maj 1946, professor, dr. phil. C. A. Bodelsens rejse til England 7. maj-15. juni 1946, professor, dr. phil. N. E. Nørlunds rejse til Frankrig maj-juni 1946 og professor, dr. phil. Niels Nielsens rejse til Amerikas forenede stater marts-maj 1946. Beretninger fra de pågældende om rejserne blev tilstillet fakulteterne og er opbevarede i universitetets arkiv (j. nr. 298/45).

I september 1945 dannedes i København en komité med formål at modtage hollandske akademikere og kunstnere, som havde lidt stor nød under den tyske besættelse, på rekreationsophold i Danmark. I oktober-november 1945 boede mange hollandske akademikere som gæster hos danske kolleger. Fra en kreds af disse hollændere modtog universitetet i foråret 1946 som gave en glaspokal, som var fremstillet i Leerdam i Holland, og som indeholder en deri indslæbet symbolsk fremstilling af hjælpeaktionen og inskriptionen: hospes eram et collegistis me (Math. XXV, 35), 14. oct.-1945-16. nov. Gaven var ledsaget af en adresse fra 114 givere. Desuden stiftedes på foranledning af nogle af disse i Holland et legat på 6000 gylden til fordel for danske studenter, som vil studere i Holland (j. nr. 338/45).

Ved Oslos universitets årsfest den 3. september 1945, den første årsfest efter befrielsen for den tyske okkupation, var universitetet repræsenteret af rektor, professor, dr. theol. J. Nørregaard, som overrakte en adresse (j. nr. 306/45).

I en skrivelse af 2. oktober 1945 til universitetets rektor udtalte fast videnskabelig assistent ved universitetets institut for teoretisk fysik, dr. phil. Jørgen Koch, at det fra forskellig side, ikke mindst de til universitetet knyttede unge videnskabsmænd, i den senere tid gentagne gange var blevet påpeget, at man savnede en nærmere tilknytning til selve universitetet, idet man ved varetagelsen af sit arbejde væsentlig kun havde med een bestemt institution eller en snæver kreds af kolleger at gøre og derved ikke kom i kontakt med andre sider af

universitetets virksomhed end den, man selv havde at gøre med. Følgen heraf blev, at der ved universitetet ikke var en sådan følelse af samhørighed mellem universitetets lærere i videre forstand, som man f. eks. kendte det fra engelske universiteter. Dr. Koch foreslog derfor, at man skulle forsøge en eller et par gange i semestret at samle de ved universitetet ansatte videnskabsmænd om et foredrag eventuelt med påfølgende diskussion og med kollegialt samvær bagefter. Rektor gav dette forslag sin tilslutning. Den første sammenkomst af denne art fandt sted den 1. maj 1946, hvor professor dr. phil. Niels Bohr holdt et foredrag med emnet: Atomet og mennesket; efter foredraget var der lejlighed til samvær i universitetets spisestuer (j. nr. 263/46).

Efter indstilling af det af Konsistorium den 8. juni 1945 nedsatte udvalg til undersøgelse af sådanne studerendes forhold, som under den tyske besættelse af Danmark havde udvist national uværdig holdning (jfr. universitetets årbog for 1944-45 side 6), blev ved Konsistoriums beslutning i møder den 29. juni 1945, 26. september 1945, 16. januar 1946, 15. maj 1946 og 26. juni 1946 ialt 17 studerende relegerede fra universitetet, deraf 10 for bestandig, 6 for 2 år og een for $\frac{1}{2}$ år. Det vedtoges endvidere for 13 studerendes vedkommende, at der af rektor skulle tildeles dem en alvorlig irettesættelse. Der udsendtes efter hvert møde i Konsistorium offentlig bekendtgørelse om beslutningen med offentliggørelse af navnene på de relegerede (j. nr. 275/45).

På tjenestemandsløven af 6. juni 1946 ændredes lønningen til gård- og auditoriebetjenten ved universitetet, således at stillingen, som tidligere havde været placeret i universitetets 14. lønningsklasse (1800 kr. årlig stigende hvert 3. år med 150 kr. indtil 2400 kr.), fremtidig blev placeret i universitetets 13. lønningsklasse (2100 kr. årlig stigende hvert 3. år med 150 kr. indtil 2550 kr.) (j. nr. 108/46).